

BOLWERK 83-84
NR. 2

BOLWERK
83-84
2Ie jrg.
NR.2

BOLWERK is een periodiek van het PIUS X LYCEUM.

MEDEWERKERS/STERS

M Siewe
Stefan Bos
Bart Kling
J.F.D.
De Leerlingenraad
J+E "DE KOTERS"
De Filmclub
Jozef Slisz
Tom Lauriks
Plafondt b.v.
Ko
René van Onna
Marieke, Petra, Deborah, José en Coby
Clemens Bernardt
J.Hoving
J Meys
De nagedachtenis van tante Jul
M.v.O.
Leerlingen uit 4k
Edith Tilburgs en Gaby Getrouw
Bep en Roos

EINDREDACTIE:		OMSLAGTEKENING:
Paula van der Pol Filip Fontaine		Plafondt b.v.

Met dank aan J.Hoving

TENGELEIDE

De verschijning van "Bolwerk" is enigszins vertraagd door de ziekte van mevrouw van der Pol en daardoor is het mij niet helemaal duidelijk op welke manier mijn wensen voor 1984 U allen het eerst zullen bereiken, of via ons schoolblad of middels de brief die ik dezer dagen heb geschreven en die nu ter verzending gereed ligt. Voor alle zekerheid wil ik ook vanaf deze plaats uitspreken dat ik van harte hoop dat het jaar 1984 voor U allen, leerlingen en ouders, medewerkers op school een goed en voorspoedig jaar mag worden.

Eigenlijk is het in het schoolleven een beetje vreemd om goede wensen aan de jaarwisseling te verbinden, want het lijkt veel meer vanzelfsprekend om dat te doen bij het begin van het schooljaar; in het gebeuren op school heeft 1 januari eigenlijk geen bijzondere betekenis. Toch lijkt het me goed de oude gewoonte te handhaven, want de jaarwisseling is een voor iedereen geldend, objectief moment waarop we gewoon zijn even achterom te zien naar wat er gebeurd is en wat wijzelf ervaren hebben en om vooruit te blikken naar onze verwachtingen voor de toekomst.

Wat dat laatste betreft, mag ik natuurlijk niet nalaten te zeggen dat het jaar 1984 voor onze school zeer belangrijk gaat worden, omdat de samenstelling van onze gemeenschap zal gaan veranderen. Na 28 jaar zullen we per 1 augustus het moment bereiken dat alle vormen van katholiek algemeen voortgezet onderwijs in westelijk Amsterdam op onze school verzameld zullen zijn: de fusie met de beide mavo-scholen wordt dan een feit.

Op deze plaats wil ik daar niet verder op in gaan, want de informatie daarover heeft U voor een deel al bereikt en wat U nog meer moet weten, zal te zijner tijd nog volgen. Wat ik wel wil doen, is dank zeggen aan al diegenen die zoveel tijd beschikbaar stellen en zoveel energie opbrengen om er voor te zorgen dat alles tijdig en goed geregeld wordt.

De aanstaande veranderingen zullen vooral van belang zijn voor degenen die nog bij ons zullen gaan komen; voor wie er al zijn, verandert er niet zo veel. Die leerlingen van nu wil ik graag toewensen dat zij over een half jaar kunnen zeggen dat zij weer een (school)jaar verder zijn gekomen; onze eindexamenkandidaten dat zij hun studie bij ons met succes zullen afsluiten; alle ouders en medewerkers dat alle goede voornemens van de nieuwjaarsdag gerealiseerd zullen mogen worden.

M. Siewe.

STANDPUNT

RACISME EN FACISME

Fascisme en racisme zijn naast 't kernwapenvraagstuk de grootste en gevaarlijkste problemen van deze wereld, van deze eeuw. Het is niet zomaar een probleem, 't is er altijd geweest, de ene keer duidelijker dan de andere keer. Zelfs na het einde van de tweede wereldoorlog zijn het nazisme en fascisme niet verdwenen. Al vrij snel staken in een aantal landen kleine groeperingen de kop op, die in hun ideeën en prestaties veel leken op de oude beweging. In de jaren zeventig waren vrijwel alle landen van west-europa, maar ook in de verenigde staten, groepen en beweging gingen te vinden, die we neo-fascistisch noemen. (neo=nieuw). Ondanks de verschillen per land leken deze groepen heel erg op elkaar. Hun omvang bleef echter beperkt. Nu, in 1983, is de situatie veranderd. Reeds bestaande rassenvooroordelen, in combinatie met de sociaal-economische crisis vormen een belangrijke voedingsbodem voor herlevend fascisme. Door in te spelen op angst en onzekerheid van de mensen, proberen neo-fascistische groepen hun aanhang te vergroten en een politieke machtbasis te verwerven. Daartoe is het echter nodig in niets te herinneren aan de oude nazi-partij: geen vlaggen, geen uniformen, maar een "fatsoenlijke" burgerlijke organisatie.

In nederland was de belangrijkste neo-fascistische organisatie de "Nederlandse Volksunie" (N.V.U.) De NVU is in 1983 praktisch verdwenen. Een aantal factoren hebben hiertoe bijgedragen, namelijk:

- Een steeds opnlijker verering door de NVU van het duitse nationaal socialisme zelfs tot en met de ontkenning van de massamoorden in Auschwitz.
- In nederland, met zoveel herinneringen aan de nazi-bezetting, stuitte dit op zeer grote weerstand.
- De anti-semitische en racistische propaganda van de NVU was de aanleiding voor talloze rechtzaken, met uiteindelijk de uitspraak dat de NVU een verboden vereniging was. Een praktisch gevolg was dat de deelname aan verkiezingen steeds moeilijker werd.
- In 1980 werd de Centrum Partij opgericht, die onlangs bij verkiezingen in Almere 3 zetels kreeg. Vanaf het begin heeft deze groepering zich erop toegelegd haar racistische boodschap zeer zorgvuldig te verpakken. Door haar "fatsoenlijk" karakter of imago wist de partij veel potentiële aanhangers van de NVU te trekken.

De jaren zestig werden in de landen van West-Europa gekenmerkt door een stijgend welvaartspeil. Van werkeloosheid was nog geen sprake, eerder een tekort aan arbeidskrachten, vooral voor onaangenaam en vuil werk.

Op grote schaal ronselde het bedrijfsleven spaanse en italiaanse werknemers, later gevolgd door turken en noord-afrikanen. Het waren goedkope arbeidskrachten die vanwege het gebrek aan perspectief in hun eigen landen van herkomst naar het noorden trokken. Helaas duurde de groeiende welvaart niet lang want in de jaren zeventig brak de sociaal-economische crisis uit. Hierdoor werden in het verloop van enkele jaren miljoenen mensen werkeloos. De 'gastarbeiders' zijn voor velen ongenode gasten geworden. De buitenlander, bedoeld wordt de herkenbare, gekleurde vreemdeling krijgt de schuld van alle problemen.

Als zij maar weg zouden gaan, zou alle ellende vanzelf wel oplossen. Racistische propaganda wordt in alle west-europese landen verspreid. Dit doet denken aan de jaren dertig, toen de nationaal-socialistische propaganda de joden ervan beschuldigde de veroorzakers van de problemen te zijn. Nu zijn voornamelijk de buitenlandse arbeiders de nieuwe zondebok. En waarom eigenlijk? Wat velen uit het oog verliezen, is dat de buitenlandse werknemer evenmin schuld treft aan de crisis, sterker nog, zij lijden er net zo hard onder als wij. Helaas neemt ook de haat tegen de joodse minderheid weer vormen aan, in een tijd van toenemende intolerantie.

Eén van de meest in het oog lopende aspecten van het neo-fascisme van de laatste jaren is het toenemende gebruik van geweld. Voor het eerst manifesteert zich dit op grote schaal in Italië. De neo-fascisten proberen door middel van de zogenaamde strategie van de spanning met grote terreurdaden een sfeer van onzekerheid te creëren. Deze zou de roep om een sterke man moeten doen toenemen, waardoor uiteindelijk aan de democratie een eind zou komen. De eerste grote bomaanslag vond plaats in Milaan in 1969 en eiste zestien slachtoffers.

Na een aantal jaren van betrekkelijke rust volgden in 1979 en 1980 de bomaanslagen op het station van Bologna, met als verschrikkelijk gevolg in totaal 97 doden. De dader van de aanslag op de Oktoberfeesten in München in 1980 was lid van de Wehrsportgruppe Hoffman. Deze organisatie wier leider Hoffman zijn bewondering voor het nationaal-socialisme openlijk verkondigde, kon jaren lang ongestoord in de Bondsrepubliek opereren. Maar niet alleen om onzekerheid te creëren gebruiken fascisten geweld. De laatste jaren richten zij zich in toenemende mate direct tegen mensen van etnische minderheden.

Er is sprake van een groot aantal gevallen van brandstichting, mishandeling of zelfs moord, zoals die op Kerwin Duinmeijer, waarbij leden van de neo-fascistische organisaties betrokken zijn geweest of tenminste anderen hiertoe hebben aangezet.

Dat dit soort groepen als neo-fascisten snel de wereld uitgeholpen moeten worden, zal ieder normaal mens met me eens zijn. Laten we vooral niet uit het oog verliezen dat hoe fatsoenlijk dit soort partijen overkomen, het werkelijke gezicht haat, terreur en onderdrukking is.

We moeten onze naam als een vrij, niet discriminerend land niet verliezen door personen die sympathiseren met bijvoorbeeld de centrumpartij.

Probeer te voorkomen dat je zelf gaat discrimineren of racistische opmerkingen gaat maken.

Laten we verschrikkingen als concentratiekampen, gaskamers, terreur, dictatuur, enz. voor eeuwig en altijd uit de wereld helpen, samen onze problemen oplossen, en bouwen aan een toekomst waarin voor iedereen plaats is.

Stefan Bos 4L

SCHOOLCAFÉ

Door de plotselinge overname van de administratie van het Schoolcafé (ongeveer 15 mei 1983) is er een flink stuk administratie zoekgeraakt. Dit waren bijna alle rekeningen en nota's vanaf het begin van het schooljaar tot begin Mei. Dit heeft als gevolg dat van het eerste gedeelte van het jaar geen jaaroverzicht zal verschijnen in bolwerk.

Hieronder volgt daarom alleen het overzicht van het laatste kwartaal van het schooljaar 1982/83.

UITGAVEN:

Inkoop via school:

Factuur 8304	f	632,57-
" 8305	f	1118,52-
" 8306	f	420,62-
" 8307 ret.	f	434,60+
" 8302	f	871,68-
" 8308	f	90,00-
totaal	f	2698,79- ⁺

Opbrengst Film naar Pius X stichting:

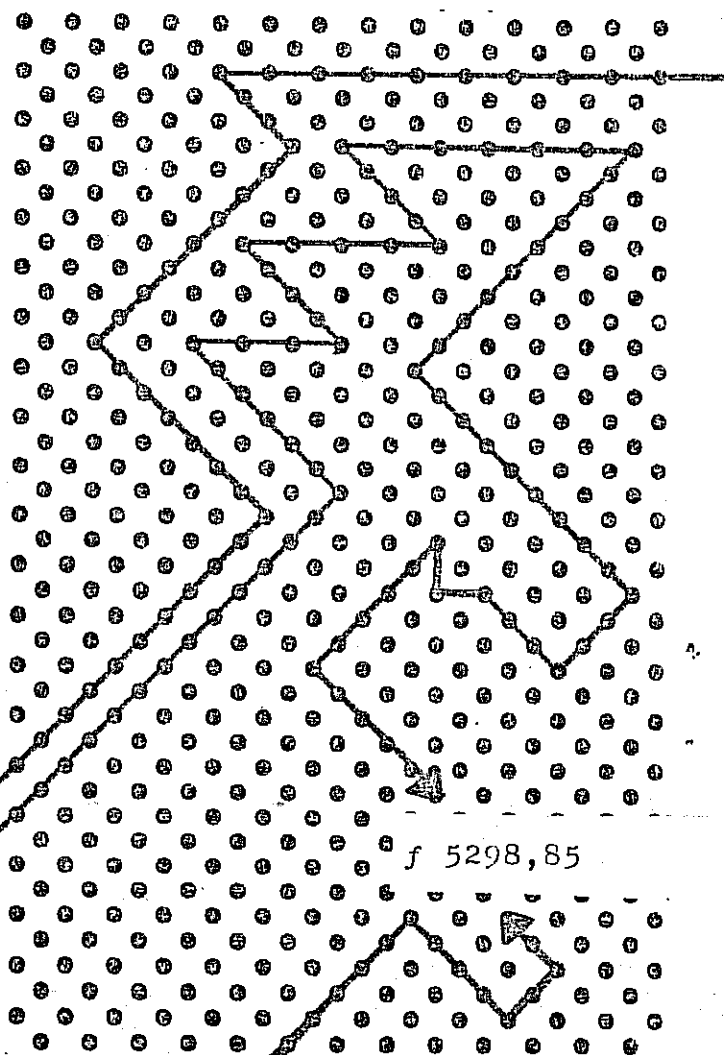
Time Bandits	f	246,25- ⁺
totaal	f	246,25-

Diverse kosten:

20-5 brood/Jif	f	13,65-
kaas/wijn	f	106,25-
kantoorartikelen	f	5,85-
bier/wijn	f	199,05-
reiskostenvergoeding	f	150,00-
17-6 bekertjes	f	5,10-
wijn/kaas	f	125,00-
brood	f	14,65-
martini	f	25,40-
24-6 elect. waren	f	3,50-
martini/port	f	22,35-
brood	f	9,60-
Kaas/wijn	f	49,00-
1-7 brood	f	14,85-
elect. waren	f	34,95-
bierglazen	f	36,00-
wijn/kaas	f	284,75-
reiskostenverg.	f	300,00-
materiaalkosten	f	18,85-
totaal	f	1418,80- ⁺
totaal geheel	f	4363,84-

INKOMSTEN:

15-5 eindexamendag	f	156,40+
20-5 barverkoop	f	863,70+
27-5 opbrengst film	f	246,75+
barverkoop	f	118,75+
17-6 barverkoop	f	1104,05+
21-6 barverkoop	f	209,50+
23-6 barverkoop	f	235,45+
24-6 barverkoop	f	395,10+
1-7 kaartverkoop+		
barverkoop	f	1944,25+
7-7 kasretour	f	24,90+ ⁺
totaal	f	5298,85+

f 5298,85

Verschil begin/eindsaldo moet zijn:

f 5298,85+
f 4363,84-

---

f 935,01+

Verschil begin/eindsaldo is:

f 1240,77+
f 306,26-

---

f 934,51

Tekort f 0,50

BEDRIJFSRESULTAAT:

tot. inkomsten: f 5298,85+
beginvoorraad : f 1443,93-

---

f 3854,92+

einvoorraad : f 855,64+

bruto inkomsten: f 4710,56+

tot. uitgaven : f 4363,84-

winst : f 346,72+

GOEDKEURING OUDERVERENIGING:

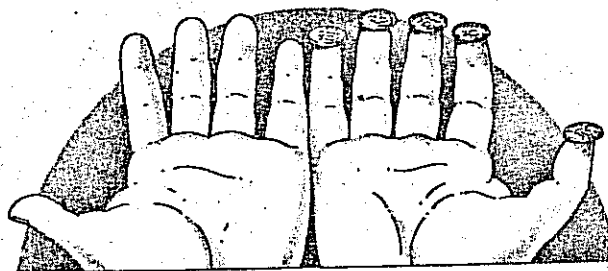
E.A. van Eick
DRS. E.A. VAN EICK, R.A.

R.A. Alberts
R.A. ALBERTS

Voor het geval dat je nog iets meer zou willen weten kun je het altijd persoonlijk aan mij vragen.

Vanaf het begin van het jaar geldt nu echt dat iemand zonder soospasje er niet inkomt. Onze excuses voor diegene die er de laatste soos niet inkwamen omdat ze geen soospasje hadden.

Bart Kling

VINGERVLUG MET GELD

Probeer het volgende kunstje te volbrengen. Spreid een van je handen met de binnenkant naar boven en leg op elke vingertop een dubbeltje. Probeer nu al die dubbeltjes op de vingertoppen van je andere hand te krijgen zonder hulp of van hulpmiddelen gebruik te maken.

CONCERNT

- R.J.D. in Nederland -

We schrijven 4 december 1983. De grote zaal van Muziekcentrum Vredenburg te Utrecht stroomt vol enthousiaste hardrock-fans. Eén dag voor de sinterklaasviering op de Pius, kloppen de harten hier al vol verwachting. Wie heeft het nu weer in zijn bol gekregen om Utrecht voor een concert aan te doen? Het antwoord is verassend: RONNIE JAMES DIO, de legendarische hardrock-vocalist, die met zijn fantastische stem al deel uit heeft gemaakt van bands met een even grote bekendheid in het hardrock-circuit als hijzelf, nml. Rainbow en recenter Black Sabbath.

Nu heeft Ronnie echter zijn eigen band meegenomen, die hij eenvoudigweg DIO noemt. Samen met Vivian Campbell op gitaar, Jimmy Bain (ex-Rainbow) op bas, en Vinnie Appice (ex-Black Sabbath) op drums, weet Dio een prima show te verzorgen. Het voorprogramma, Waysted, is niet meer dan een opwarmer voor het publiek, want als 's avonds om een uur of tien het podium van DIO langzaam ontluikt, heerst er een ware betovering in de zaal: Het podium is een rotsachtig landschap, waarin de drums geplaatst zijn. Daarachter het decor, dat de hoer van de debuutelpée "Holy Diver" voorstelt.

Er is weinig licht, de rotsen zijn door nevel omgeven, slechts schimmen zijn zichtbaar en dan.....daar barsten de heren musici los met "Stand up and shout", dat ook het openingsnummer is van bovengenoemde elpee. Voor de 'headbangers' het genadeloze sein om de nekken weer eens los te maken. Er worden veel stukken van "Holy Diver" gespeeld, maar ook Sabbath- en Rainbow-werk, waarin Dio een groot aandeel heeft gehad, bijv. "Heaven and Hell" en "Man on the Silver Mountain", worden voortreffelijk uitgevoerd.

DIO heeft na het eerste nummer het hele publiek al op zijn hand. Het kan niet meer misgaan, de band heeft er zin in en dat wordt gewaardeerd. Gigantische cameras naast de balkons en tussen de rotsen leggen het gebeuren op band vast (video opnamen voor DIO zelf). Een altijd weer smakkelijke drumsolo van de heer Appice krijgt een oorverdovende ovatie.

Een tweede toegift en tevens het laatste nummer is "Don't talk to strangers", dat de contasten van het concert weergeeft: aanstekers die ppgloeien tijdens het langzame gedeelte en een druk bewegende, juichende massa tijdens het snelle gedeelte. Als Ronnie James Dio zijn laatste dank aan het publiek betoont, is er weer een mooie avond voorbij. Moge dit werkelijk adembenemende concert voor eens en altijd met de negatieve kriteeken en vooroordelen, waarmee bepaalde figuren de hardrock proberen te breken, afrekenen!

J.F.D. 5c

P.S. De K.R.O. zendt dit verbluffende concert uit in het programma 'Rocktempel' op een woensdagavond tussen 10 en 12 uur.

Ben je ook helemaal weg van een groep, elpee, concert, boek of plaat etc. Schrijf er eens wat over en stuur het door naar de redactie van Bolwerk

EEN BERICHT VAN DE LEERLINGENRAAD

Zoals jullie ongetwijfeld wel ergens gelezen of gehoord zullen hebben is de leerlingenraad nu officieel, dat wil zeggen, we kunnen ons nu officieel leerlingenraad noemen, want voor inspraak zijn we nog hard aan het vechten. We bestaan uit 8 leerlingen en ons vaste lokaal is 202. Dit is ook het lokaal waar wij om de twee weken spreekuur houden.

We hebben nu twee van te voren aangekondigde spreekuren gehouden, waar weinig of geen mensen op af kwamen. Op zo'n moment denken we wel eens dat jullie geen interesse hebben voor wat er besloten en georganiseerd wordt. En dat jullie nooit problemen hebben, volkomen tevreden zijn met de regelingen op school, nooit leuke uitvoerbare ideeën hebben, nooit ruzie met leraren hebben en ga zo maar door. Maar omdat we weten dat dat niet zo is, verwachten we dus een massale opkomst bij het volgende spreekuur op 21 december (mensen met eventueel verhuurbare dranghekken zich graag melden bij de l.l.r.).

Uit onze enquête van II/II/'83 kwam 28 maal nee en 180 maal ja. Van de nee-stemmers hebben er maar 10 serieus uitgelegd waarom ze nee hadden gestemd. Er werd veel geklaagd dat 5/8 van de l.l.r. derde klasser is. Hierover een van die derde klassers:

"Het voornaamste argument van de nee-stemmers was, dat er zoveel derde klassers in de l.l.r. zitten. Wij begrijpen dit best wel, maar jullie moeten wel weten, dat bij de oproep voor leden er maar twee personen uit andere klassen gekomen zijn. Als jullie zo graag willen dat er meer mensen uit de 1e en 2e klas en uit de bovenbouw in de l.l.r. moeten zitten, dan moeten er ook wel mensen zijn die zich willen inzetten."

De reacties uit de enquête gingen het meest over de soos, het schoolcafe en thee in de pauzes. Met deze drie dingen zijn we dan ook hard bezig.

Zat je vorige week maandag om 20.33uur rustig naar Hilversum 2 te luisteren en kreeg je opeens rillingen over je hele lijf, voelde je je wit wegtrekken, begon je hevig te transpireren en voelde je de braakneigingen al opkomen, dan kan dat wel kloppen. En we hadden je nog zo gewaarschuwt. Op dat moment waren er nml. 3 Pius X-ers, waarvan 2 uit de l.l.r., op de radio.

De opnames waren die zaterdag daarvoor gemaakt door een free-lance journalist (we hadden nog zo gehoopt op een hobbende meid of een stoere bink uit de reclame van de VOO dus dat viel zwaar tegen)

We hebben daar gepraat met andere l.l.raden die behoorlijk veel op school hadden bereikt. Daar streven wij ook naar. Dus knoop de naam in je oren: LEERLINGENRAAD, een naam die je in de toekomst meer zult horen.

VERHAAL

WHOE VAN DE TREE

vrij vertaald: wie van de boom/drie (weet ik veel)

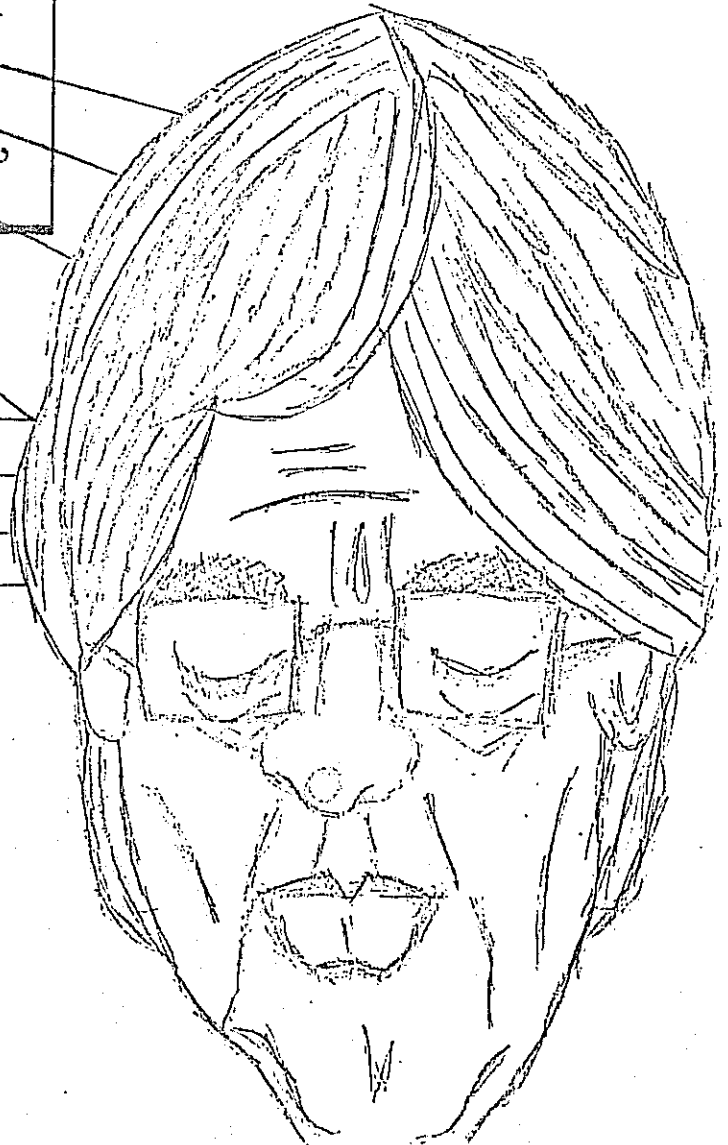
Mijn naam is Rudi Loebersz
Mijn naam is Ruud Lugubers
Mijn naam is Ruut Belubberts

- En hier is uw kwismaster: Fred Emmink geboren Emmer
- Fred : Mijn naam is Ruud Blubbersz, ik ben roverhoofdman van de bende van kapitalisten. Was getekend: Ruud Blubbersz.
-Onze pennelleden: Holle Bolle Gijs uit de Ardennen, Rudinges, Neeltje Smit Kroeshaar en ons aller edje Raketje (Kroketje mag ook).
- Ed : Joehoe-daar ben ik weer, whoeps. Mag ik even de groeten doen?
- Fred : Nou vooruit, Maar houd het kort.
- Ed : O.K. Ik wou even de groeten doen aan alle Roze-Olifant leden in Nederland en omstreken.
- Fred : Dank je Ed.
- Rudinges: Magh ick eeven?
- Fred : Zeker, maar houd het kort he, dit is een QUIS
- Rudinges: Ik wou, als het in de mogelijkheden ligt, even een nieuwe korting aankondigen.
- Fred : Wat voor een korting?
- Rudinges: Weet ik veel. Kies maar iets!
- Gijs : Magg ik? Magg ik?
- Rudinges: NatuurlijkGijsje!
- Gijs : Een korting op de salarissen van de quismasters.
- Fred : Dit was wel weer genoeg (gekort), we gaan verder met de quis. Neelie mag beginnen met de vragen.
- Neel : Fan welke partei ben jij lit, Ruut nr. 1?
- Ruut : C.D.A.
- Neel : Wat betekent dat, Ruud nr. 2?
- Ruud : Club van Demente Agt-erlijke Aardappeltelers.
- Neel : Wat foor soort sgeerapparaat gebruik je, Ruud nr. 3?
- Ruud : Ik gebruik een Stoppel.
- Neel : Daarom is Philips beina vailliet.
- Ruud : Dat is ook de opzet
- Neel : Wat fint je fan de C.P.?
- Ruud : C.P.????
- Neel : Ja, de Centrum Partei.
- Ruut : Je bedoelt die van Jan is je beste Maat?
- Neel : Ja, die.
- Ruut : Nou, ik vind Jodekoeken en Negerzoenen niet om te vreten en Turks Fruit is een klotefilm, kortom ik ben ertegen.
- Fred : Zzoemmmmmmmmm!
Dat was Neeltje. Jongens, voer haar maar af.
Dan nu: Rudinges.
- Rudinges: Ik heb nu geen tijd hoor! Ik ben m'n geld aan het tellen.
- Fred : Nou, Holle Bolle Gijs dan maar.
- Gijske : Ben je wel eens in de Ardennen geweest, Ruut nr. 1?
- Ruut : Zeker Gijsje.
- Gijske : Heb je ook de kapitalistische trollenhoofdman gezien?
- Ruut : Ja, maar ik dacht dat het Deedman was.
- Gijske : Foei, Ruut, het was ons Driezzje die op vakantie was.
- Fred : Zzoemmmmmmmmm!

Fred : Oké Gijs opgerot.
 And now de laatste: Ed Raket
 Ed : Ja, Ruud, wat ik.....
 Fred : Zzzoemmmmmmm!
 De bordjes graag. Gijs waarom Ruud nr. 2?
 Gijs : Nou kijk, het is Ruut nr. 1 of Ruut nr. 3.
 Daarom heb ik maar gegokt!
 Fred : En jij Neelie, waarom Ruut nr. 1.
 Neel : Omdat ie er zo lekker ongeschoren uitziet.
 Fred : En Rudinges?
 Rudinges: Ruut nr. 3; Ik ken mijn eigen parteigenoot toch wel!
 Of twijfel je daaraan? Hè, hè?
 Fred : En Ed?
 Ed : Ruud zit er niet bij!
 Fred : Niet bij??????
 Ed : Nee, we hebben het toch over Krolse Krol?
 Fred : Oké, wil de echte Ruut nu opstaan?
 Fred : NIEMAND??? Een verklaring, ik eis een verklaring!
 Ruud : Nee, wij zijn Ruud niet! Ruut was net bezig met een overval
 I+2+3 op Slavenburgs Bank. Daarom heeft hij ons gestuurd.
 Fred : Waarom een overval?
 Ruut I : Om geld te Krijgen voor een nieuw scheerapparaat natuurlijk-

J+E"DE KOTERS" Ic

'Het probleem is dat een man
 niet kan zeggen dat hij in de
 overgang zit. Dan wordt hij
 vierkant uitgelachen. Overgang,
 dat is iets voor vrouwen'

PORTRET PORTRET PORTRET PORTRET

Deze keer: Mevr. Blessing

Vooruitblik

De eerste films zijn gedraaid.
De filmclub is gestart, de kop is er af.
Het wordt een jaar vol drukte, zoals het zich
aan laat zien. Al was het maar om de twee extra
films die er in vergelijking tot verleden jaar
zijn bijgekomen, maar tevens vanwege de samenwerking
met de mavo's, wat betekent dat dié leerlingen nu
(waarschijnlijk) ook mogen komen.
Bovendien zal het "pasjes-systeem" nu doorgezet
worden, d.w.z. dat alle leerlingen met een pasje
doorgelaten worden, dus ook oud leerlingen.

De films en de filmdata liggen inmiddels vast,
wat betekent dat we je nu al kunnen vertellen
welke dat gaan worden.
Als je informatie of verduidelijking wilt hebben,
wend je dan tot iemand van de filmclub:

Filip Fontaine	Bart Kling
Pauline Hoedemaker	Paula van der Pol
Jan Hoving	Jeannette Rientjes
Yolanda Kenter	Ilse Sweerman

Dit zijn de films:

FILMS		
9 DEC.	DE 4 ^e MAN (v.h. Revue)	4.5.6.
27 JAN.	MONTY PYTHON LIVE AT HOLLYWOOD	AL
2 MRT.	THE SHINING	AL
6 APR.	QUADROPHENIA	AL
18 MEI	THE STONES - TIME IS ON OUR SIDE	AL
22 JUNI	CLOSE ENCOUNTERS OF THE THIRD KIND	AL

GEEN KOMMER EN KWELVERHALEN *meer.*

Raadsels, rond Jul.

Een paar dagen geleden ontving ik een hartelijke brief van mijn vrouw, josje. Aangezien zij nog steeds de belangen van haar klanten behartigt in het pension waar zij tijdelijk verblijft, vroeg ze me om de taak van Jul zolang over te nemen.

Deze schijnt nog steeds in Zwitserland te zijn wegens haar gezondheid en wegens de FIOD. Er is alleen een groot probleem; de inlichtingendienst van Jul werkt niet echt meer. Eenvriendelijk verzoek van mijn kant is dan ook: meldt elk schandaal, misverstand, grappige gebeurtenis enzovoort over leraren, beambten en leerlingen even aan Paula van der Pol of aan ondergetekende. Ik heb zelf enkele dingen kunnen bemachtigen, die hieronder volgen:

De heer Verwey schijnt het maar niet te leren. Een van zijn laatste opmerkingen was: "Het is maar goed dat ik geen vrouwelijke intuïtie heb, omdat ik daarmee geen wiskunde kan uitleggen. Maar meneer Verwey, kan u dan met gezond verstand uitleggen wat u bedoelt?"

De heer Buhre pakt het handiger aan. Hij hield een enquête in een vierde klas over wat er mankeerde aan zijn voorhoofd. Helaas is de uitslag niet representatief omdat niemand hem durfde te zeggen dat hij een ietwat brede middenscheiding heeft en dat zijn hoofdhuid aardig glimt.

Chris Kuyken: "Als je niets te doen hebt, heb ik werk voor je." Beste Chris; Ik waardeer het ten zeerste dat je een arbeidsbureau wilt opzetten en zo iets aan de werkeloosheid in Nederland wilt doen. (Als je trouwens een paar koppeljongens voor me weet, die zwart mijn kantoor wit willen verfen, dan houd ik me aanbevolen)

De winnaar van de mop van de maand is-zoals gewoonlijk-Ton de Vroomen.

T. de V.: "Ga nou es aan het werk."

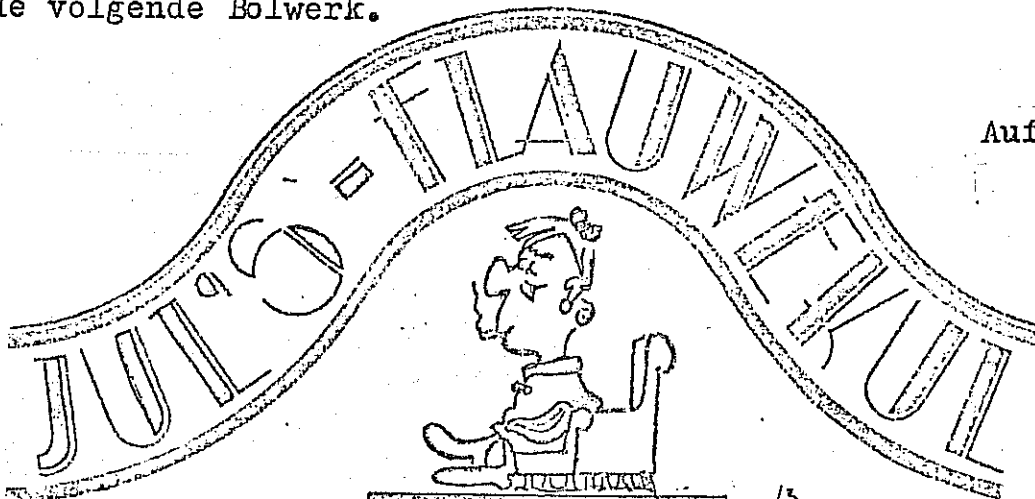
Leerling: "Maar ik ben niet zo geconcentreerd."

T. de V.: "Oh, je bent verdund!"

Ton, je hebt een gratis ch aletje op afbetaling gewonnen. Je mag de sleutel in Mei komen afhalen.

Redactie; hartelijk bedankt voor de roddels. Het geld is zoals afgesproken gisteren op jullie privenummers in Z urich gestort

Meer heb ik op dit moment niet, dus zou ik willen zeggen; Tot de volgende Bolwerk.

Auf wiederh oren
Jozef Slisz

ZEGNOUZELF

Computers

Gek hè, dat er in bolwerk, voor zover ik weet, nog nooit geschreven is over computers. Dit, terwijl deze dingen meer in gebruik worden genomen. Wat vind je er eigenlijk van? Vind je het goed omdat ze alles snel en nauwkeurig doen, omdat hij (na aanschaf) zo goedkoop is en nooit ziek? Of ben je ertegen omdat ze werkplaatsen innemen, van mensen die werkeloos zijn? (en als je werkeloos bent dan wordt je uitkering wel geregeld via de computer. Aan de ene kant kun je zeggen dat je het werk overlaat aan de computer en zelf lekker gaat relaxen. Maar waarschijnlijk zal die vele vrije tijd op den duur toch vervelend worden. En ik kan het me voorstellen dat mensen zo af en toe wel eens wat willen werken.

Een voordeel van de computer is dat hij geen beslissingen zal nemen waarvan hij juist beter zou worden. Als een mens tussen iets moet kiezen waarvan hij beter zou worden of waarvan hij minder profijt heeft, neemt hij zijn beslissing waarschijnlijk zó, dat hij er beter van wordt. Dat zal de computer nooit doen, want die hoeft b.v. nooit dure apparaten af te betalen. Maar de computer heeft ook een andere menselijke kant niet, zoals medelijden. In situaties waarin de mens medelijden zou krijgen, heeft de computer dat niet en kan het best eens wreed uit de bus rollen.

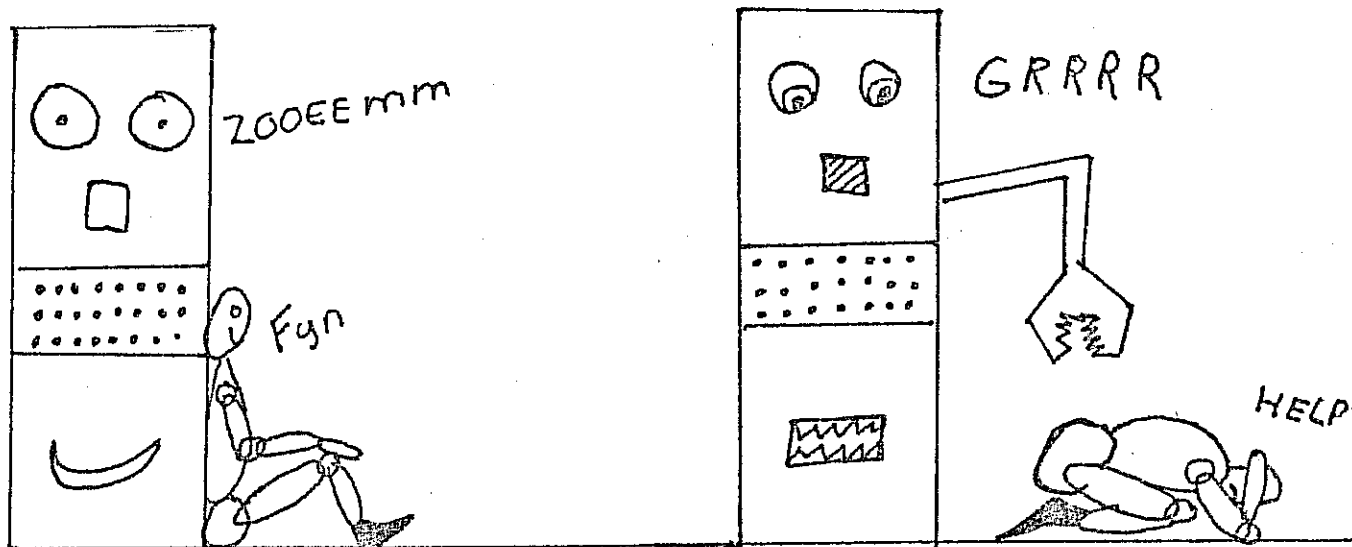
Hoe het in de toekomst met de computer zal gaan kan zelfs de computer zelf niet voorspellen.

Misschien gaat de computer zich zo ontwikkelen dat hij over een tijdje zichzelf programmeert, en op het laatst komt er helemaal geen mens meer aan te pas en gaat hij boven de mens staan. En of dat nou zo goed is?

Misschien wordt de computer wel zoiets als de auto, eerst hebben een paar mensen er één, en na een tijdje heeft iedereen er een. Misschien druk je straks op een knop en dan krijg je alle informatie die je wil, en dan zit je nu de kanker te leren, terwijl je dan straks uit de computer kunt halen. Maar we zien wel, laten we er het beste van hopen.

We spreken nu wel steeds over grote bedrijven, maar de school laat de computer ook niet koud. Er is onlangs een soort werkgroep opgericht die zich bezighoudt met computers. Of er computers komen op Pius X zal nog besloten moeten worden. (er is zo ongeveer 80% kans) En als ze besluiten om deze dingen op school neer te zetten, moet er nog heel wat worden besloten. Hoeveel geld zal er aan worden besteed? En daarvan afhankelijk hoeveel computers en welk soort computers.

Als ze er komen zullen de brugklassen er waarschijnlijk het eerst mee gaan werken, zij moeten er immers hun hele Pius X tijd mee gaan werken. De stof in de brugklas is nog eenvoudig, zodat je ook niet met heel moeilijke dingen hoeft te beginnen.

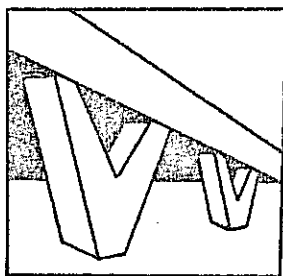
Een ander probleem is/de tijd. Als je een verplicht uur informatica stelt, waar moet dat uur dan vandaan komen? Geen enkele leraar zal nu graag nog eens een uur willen inleveren. Of zal er op vrijwillige basis iets moeten gebeuren na schooltijd, b.v. na het 6e of 7e uur.

Zo zie je maar, er moet nog veel worden beslist, misschien kan de computer daarbij helpen. Ik wens hun het beste. Misschien worden de leraren ooit ook eens vervangen door computers en dat zou toch wel heel erg zijn

Wat vind jij er van, eigenlijk?

Schrijf je idee of commentaar eens op en lever die in bij een redactielid van bolwerk.

Tom Lauriks

WJKOPBOUWORGaan SLOTERVAART-OVERTOOMSE VELD

Jacques Veltmanstraat 21 - 1065 EG Amsterdam - Telefoon 15 14 55

Geachte Leerkrachten,

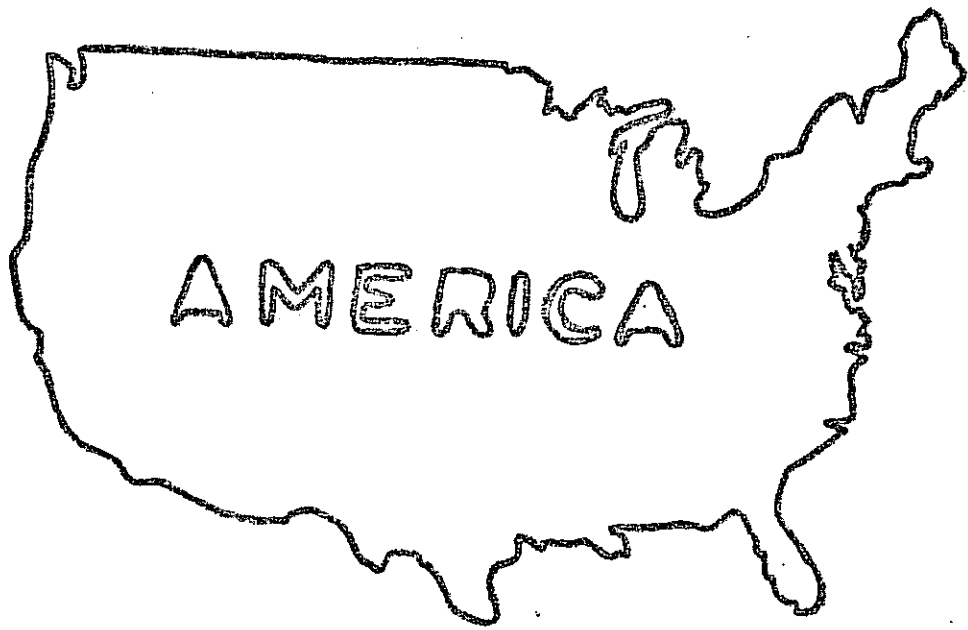
De Wijkraad Slotervaart/Overtoomse Veld, bij monde van de werkgroep Milieu, fungerende als spreekbuis van zeer vele verontruste en geïrriteerde wijkbewoners doet een zeer dringend beroep op U.

De vervuiling van straten en pleinen, de vernieling van bomen, bosjes en heesters neemt de laatste tijd schrikbarend toe. Vooral vlak rondom de scholen, van lager zowel als van voortgezet onderwijs en in een straal van een tweehonderd meter rondom de scholen, is de vervuiling en vernieling het grootst.

Daar wij gaarne bij de basis willen beginnen, doen wij een uitermate ernstig beroep op U, als paedagogische begeleiding van grote en kleine jeugd, de U toevertrouwde leerlingen ernstig op hun plicht te wijzen de buurt schoon te houden.

Wij onthouden ons van advies geven of regels voor te schrijven, maar wij rekenen wel op een volledige medewerking in deze.

Met dank voor Uw welwillendheid, denken wij aan een toekomstige goede samenwerking om de wijk Slotervaart/Overtoomse Veld schoon te maken en schoon te houden.

AMERICA

Get into the mood for a worldwide confrontation
Wise up to the words of Haig delivered through Reagan
Exposing a commie campaign for world domination
Let's have some more mass extermination
Genocide-down at the Sumpul river
Children of eight can go&get raped
Why don't you get a bayonet-mince up a peasant or two?
Remember remember America's right behind you!

At all costs we've got to stop the Red's
Who wants to hear about 1,000 peasants lying dead?
(repeat)

Remember the 50's&Mr MacCarthy
Let's have a witch hunt&a nuclear party
Reagan's on T.V.-what a nice kind of guy
He appears on the news without collar&tie
He could press the button&he would survive
He could rule the world cos he's got God on his side

Paranoia in America
Paranoia in America
etc etc

AU PAIRS - van de elpee "SENSE AND SENSUALITY"

OCHTEND

Even lik ik aan het ijs op m'n raam. Het eerste ijs dat er dit jaar op mijn raam zit. Bij elk eerste ijs kan ik het niet laten om er even aan te likken. Altijd eventjes proeven hoe de winter dit jaar zal smaken. Het gaat, dit jaar. Vorig jaar, weet ik nog wel, toen smaakte het lekker. Het had iets romigs. Nu gaat het wel. Ik moet snel m'n bed weer in. Het zeil is veel te koud onder mijn voeten en als ik dan te lang blijf staan blijven de gevolgen voor mijn blaas niet te overzien.

Snel m'n bed weer in dus. Daar wrijf ik snel m'n voeten over elkaar om ze op lichaamstemperatuur te brengen. Ik ga in de ongeboren baby-houding liggen; klein, knus en warm.

Even bijt ik in m'n kussen en denk aan de dingen waaraan ik wil denken. Mijn eigen droom kreeëren. Op de radio-klok is het zes uur. Hij staat altijd een uur achter, dan heb ik het gevoel dat ik een vroege vogel ben.

Nu wekt mijn vader mij met de inter-kom.

Drie keer tuut en dan zingt 'ie eventjes "wordt wakker, wordt wakker, het zonnetje is al op".

Ik besluit maar meteen op te staan en naar beneden te gaan, maar eerst lik ik nog even aan het ijs op m'n raam want als ik vanmiddag thuis kom, is het weg.

Beneden aangekomen blijkt, zoals elke morgen blijkt, alleen mijn vader op te zijn. Iedereen slaapt nog. Ik werk me door het ochtendritueel heen en ben dan gereed om naar school toe te gaan.

Schoolgaand. Ik ben niet eens leerplichtig, maar ja de toekomst hè. Die wil ook wat. Maar wat wil ik? Ik peins altijd te veel asl ik op de fiets zit. Gewoonlijk is dat niet erg, maar nu wel. Het is glad. M'n fiets wordt eventjessonbestuurbaar. M'n fiets wordt eigenlijk te lang onbestuurbaar. De grond is koud en hard.

Het eerste ijs van de grond zit op mijn jas. Eventjes lik ik aan mijn jas. Het ijs op mijn raam smaakt lekkerder. Puurder.

Ik kijk om me heen. Het is vlak hier, het water met de huizen eromheen, de snelweg. Het is kalig. Ga op een krant staan en je kunt de hele wereld overzien. De kal bomen maken het uitzicht droevig. De bomen. Ga de tuin in en omarm een boom, voel de verbondenheid met de natuur of zoiets. Toon Hermans, geloof ik.

Ik sta op en omarm een boom. Ik voel niets, geen verbondenheid met de natuur in ieder geval. Wel de koude stam tegen mijn wangen, benen en handen. Door mijn jas kan de kou niet heen, daaronder blijft het lekker warm. Ik ben blij dat er hier 's morgens weinig mensen fietsen. Ik ga ook maar eens verder fietsen. Misschien is het wel niet goed dat ik geen verbondenheid voelde. Ik zet het even van mij af en denk lekker aan dingen waaraan ik wil denken. De hele verder weg m'n eigen dromen kreeëren. OP school ga ik eerst even naar het toilet. Er zit nog boom aan m'n handen. Zou dat die verbondenheid zijn?

Het moet er dan maar vanaf. Het zeppompje ejakuleert; m'n handen worden schoon. Weg verbondenheid. Weg boom.

Dan ga ik de les. Denken aan dingen waaraan ik moet denken.

HET BESEF

PROLOOG

Ik voel me nu zo leeg, zo doelloos, misschien wel eenzaam. Ach, dit gevoel zal morgen wel weer tot gisteren behoren. Maar het heeft me nu gevangen en ik kom er de dag haast niet mee door. Tot morgen.

EEN EPISODE

-Ik wil, zei hij.

Hij stopte even. Wat hij nu echt wilde wist hij eigenlijk niet. Ach, pas als hij een fout gemaakt had wist hij hoe hij het had moeten doen, maar zelfs daar twijfelde hij wel eens aan. In het direct reageren mislukte hij altijd, vond hij. Op dat soort momenten kon hij zelfs zijn gedachten niet meer ordenen. Hij raakte dan helemaal in de war en kreeg het enge gevoel dat hij plotsklaps gek zou worden.

Achter sommige drempels gaat de diepte van krankzinnigheid, schreef hij op een klein papiertje dat naast de telefoon had gelegen. Er stonden 2 telefoonnummers op.

Een van die 2 nummers zal de datum worden waarop ik neerstort en mijn bestaan zal ophouden, dacht hij.

-Ik wilde, zei hij schreeuwend en probeerde te glimlachen. Het lachen was hem vergaan. Een triest gevoel kwam over hem. Langzaam ging hij op de bank zitten en deed zijn hand voor zijn mond. Met zijn tong proefde hij het zout van zijn ietwat klamme handen, hij vond het een vieze smaak. Het zout beet hem nog op de lippen.

Voorzichtig zette hij de bovenkant van zijn wijsvinger onder zijn neus en rook er aan.

Hij kneep z'n ogen dicht.

Met een soort nieuwsgierigheid kwam er een traan uit de linker ooghoek,

Het water van de binnenwereld.

Hij voelde de traan over zijn wang, de mondhoek inlopen. Met zijn tong likte hij de lippen af.

Het water was even in de buitenwereld, maar zou door de onderwereld teder gekoesterd gaan worden.

Het huilen werd heviger.

Plotseling voelde hij de snorharen van de poes tegen z'n elleboog. Hij opende de hand en de poes duwde, haast hartstochtelijk, haar kopje in zijn handpalm.

-Dag knul, zei hij zachtjes.
Hij maakte een trieste glimlach op z'n gezicht.
-Ach, ik weet ook wel dat ik niet alleen op de wereld ben, maar soms is het toch belangrijk dat iemand even iemand je bestaan opmerkt.
Hij tilde z'n poes op en drukte haar voorzichtig tegen zich aan. Zijn borst trilde gewillig mee met het spinnen van de poes.
-Ik weet geloof ik wat ik wil.
Hij ging op z'n rug liggen en zette de poes vlak naast z'n gezicht. Ze liet haar buik op een kussen steunen en legde haar voorpootjes langs elkaar zodat ze onder haar vacht verdwenen. De non bidt voor mij, dacht hij.
-Daar heb ik niets aan, zei hij fluisterend. Maar doe het toch maar hoor.
Ze kneep haar oogleden vertrouwelijk dicht. Hij voelde haar haartjes in zijn gezicht.
Hij ontspande zich en viel langzaam in slaap.

Misschien een schepping, maar hij is mislukt.
De mens kan zijn eigen "zijn" niet aan.
Waarom sta ik hier op eigen benen?
De waanzin is met ons op de loop gegaan.

©1983, René van Onna 6A/B.

'Leerlingen redeneren zo:
gegeven het feit dat wij ons met
die belachelijke onzin moeten
bezighouden, vinden wij dat die
man het aardig doet'

'Bij mij op school hebben ze het
gepresteerd om met een bromfiets
door de klas te rijden. Ik snap
niet hoe ze dat ding binnen
hebben gekregen'

ROME door de ogen van de "Piazza Navona gangers"

Jullie verwachten nu misschien een stukje waarin we het Colosseum, het Capitool en de kerken van Rome beschrijven. Dus niet. Jullie krijgen te lezen over: 1. Italianen, 2. Piazza Navona, 3. Avontuur in Rome, 4. De lollige leiding, 5. De treinreis. Normale mensen beginnen bij het begin.

De Treinreis

Na een ontroerend afscheid, waarbij we een perron vol huilende mensen achterlaten, tuffen we vrolijk het zonnige Rome tegemoet. Maar na een uur is de stemming gedaald tot tot ver beneden vriespunt. Tot Wesel, want daar tuimelt een vrouwelijk bowlingteam onze coupé binnen. Het begint verdacht naar appeltaart te ruiken, maar na een paar glaasjes te hebben meegedronken storen we ons daar niet meer aan. Zo wordt het toch nog gezellig.

MOSES VAN MICHELANGELO

Italianen

We beschrijven Giovanni Modalo. Iedereen weet dat het innerlijk belangrijker is dan het uiterlijk. Daarom volgt nu een beschrijving van het uiterlijk. Giovanni van top tot teen: prachtig golvend zwart haar, grote donkere ogen met lange wimpers en zahte lippen(?). Figuren in alle soorten en maten. Innerlijk: pas op! Er zijn uitzonderingen, maar zodra je uit het gezicht verdwenen bent, hangt hij al weer om eenander haar nek. Giovanni is een goede toneelspeler, sentimenteel en heeft een Porsche, maar vind je een Ferrari mooier, dan heeft hij die ook nog wel, a casa(=thuis). Hij scheurt door het drukke Italiaanse verkeer op een scootertje. (Wisten jullie trouwens dat Italianen heel lekker ruiken?)

Een Avond Piazza Navona

Donderdagavond.

Onze club ging naar Piazza Navona, volgens de Romeinen het mooiste plein ter wereld. Het is er altijd heel druk en overal staan tekenaars, kunstenaars en muzikanten. Heel gezellig dus. Maar overal werden we gevolgd door door Italianen die met ons wilden "passegiare" (= "een ommetje maken") of bij een van de fonteinën gaan zitten. Altijd kregen we dezelfde vragen naar ons hoofd gegooid (what's your name? enz). Als we ons net van een paar sentimentele Italianen hadden losgerukt, kwam er al weer een ander groepje grijnzend in onze richting. Al met al moesten we ons altijd rot-rannen om weer op tijd in het klooster te zijn (II uur).

Een Avontuur In Rome

Hier volgt een verslag van wat er kan gebeuren als je in Rome je plattegrond vergeet. De hoofdrolspelers: signorina X en signorina Y. Toen we-zoals gewoonlijk- de avond doorbrachten op Piazza Navona ontmoetten we 2 oude bekenden: The Pink Panther en McCloud.

Dit waren 2 Italiaanse kanjers, waarmee we de avond daarvoor al kennis hadden gemaakt. Ze nodigden ons uit mee te gaan "passegiare", maar het Italiaanse woord voor nee was ons ontglipt (hoe kwam dat). Nadat we de Tiber bij maanlicht hadden bezichtigd, en ons gesprek niet verder vorderde dan "non capitto" (= "ik begrijp het niet", wat we ook gebruikten als we iets niet wilden begrijpen) en "si si", dachten ze slim te zijn door ons dronken te voeren met rum-cola. De rum-cola ging er bij ons wel in, maar de rest van hun plan ging mooi niet door! Ondertussen liep het al tegen half elf en kondem we dat mooi als smoesje gebruiken om op te stappen, zodat we niet onder de invloed van nog een paar rum-cola's (want die zouden we na natuurlijk niet hebben afgeslagen) dingen zouden doen waar we later spijt van zouden krijgen.

Ze brachten ons naar een plek waarvan we dachten dat we vanaf daar de weg terug wel zouden vinden. Dat was dus niet het geval. Toen we na een half uur zoeken, waar we normaal een minuten overdeden (kwam het door de rum-cola?) begonnen we ons lichtelijk ongerust af te vragen of de kloosterdeur nog wel open zou zijn.

Onze nachtmerrie werd werkelijkheid: de deur was....DICHT! Toen er op ons gebel en geschreeuw niet gereageerd werd, kregen we al visioenen van slapen tussen de zwervers bij het theater van Marcellus. Gelukkig werden we na een kwartier opgemerkt door de jongens die dodelijk ongerust waren toen ze bemerkten dat wij moederziel alleen nog buiten in het duistere Rome stonden. De portier werd wakker gemaakt en in het Italiaans mopperend (we verstonden er geen klap van) deed hij de grendel van de poort. Na de troostende opmerkingen van enkele mannelijke wezens uit onze klas als "eigen schuld" en "had je maar op tijd moeten komen" (ze waren zeker jaloers dat ze nog geen Italiaans meisjes hadden kunnen versieren), slenterden we "diep beschaamt" de slaapkamer in, waar we droomden van verdere avonturen met in de hoofdrol: The Pink Panther en McCloud.

HEE CHAGRIGIJNE
PORTIERTJE

De lollige leiding

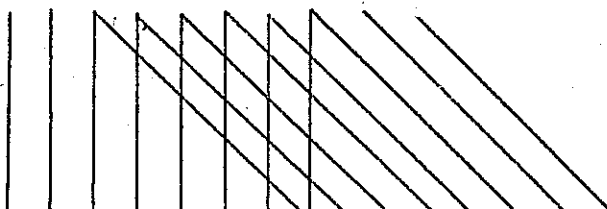
Onze begeleiding bestond uit: Hans de Greeve, alias Vlotte Hans, Fanny Stuyk, alias de Bermuda en Jan Hoving, alias de Drijver. Even een korte uitleg: voorop in de stoet snelde Hans als een jonge Griekse held de oudheid tegemoet, een trainingsjack sportief om geknoopt! Fanny huppelde vrolijk rond en moedigde ons aan het nog even vol te houden. Ja, zij hield het wel uit in die hitte in haar bermuda. En een bruine benen dat ze had gekregen! Jan slofte als een bezenwagen achter de stoet aan, maar naderden we een drukke verkeersweg, dan spurte hij de weg op om, druk zwaaiend met zijn armen, het Italiaanse verkeer tegen te houden. Natuurlijk werden we 's morgens gewekt met een fluitconcert (live!).

VLOTTE HANS, DE BERMUDA en DE DRIJVER.....BEDANKT!

Marieke, Petra, Deborah, José en Coby.
Tekeningen Clemens Bernhard

ROMULUS EN REMUS

ROMA

Na enkele weken van voorbereiding en afwachting was het op 7 oktober eindelijk zover. De avond tevoren al ingepakt en nog snel het stencil met nuttige Italiaanse woorden bestudeerd. Om half 9 's morgens vertrok de trein, uitgezwaaid door familieleden en aanverwante artikelen, vanaf het C.S., om ongeveer 24 uur later in het zonnige ROME te arriveren. Op het station wisselden we geld en gingen vervolgens met de, naar gewoonte, drukke bus naar het klooster waar we die week zouden overnachten.

Nu is het misschien wel handig om te weten dat het in Rome volstrekt niet nodig is om een buskaartje te gebruiken zoals he het hoort. Er zijn nml. een paar mogelijkheden om zwart/grijs te rijden:

- a. Je koopt geen kaartje
- b. Je koopt wel een kaartje, maar stempelt niet af.
- c. Je koopt wel een kaartje, stempelt wel af, maar niet aan de goeie kant (b.v. aan de achter of onderkant)zo is een kaartje wel 4x te gebruiken)

Als toerist kan je dat makkelijk doen. Welke Italiaanse toerist in Amsterdam snapt nu iets van ons zône-systeem. Zeg nou zelf. Maar goed, in het klooster gingen we eerst naar onze kamers om de bagage neer te zetten. Daarna startte het programma, dat op die dag bestond uit een "inleidende wandeling". Hans de Greeve had ons verzekerd dat we dankzij die wandeling en ons verdere verblijf in Rome, na een week beter de weg in Rome dan in Amsterdam zouden kennen (klopt).

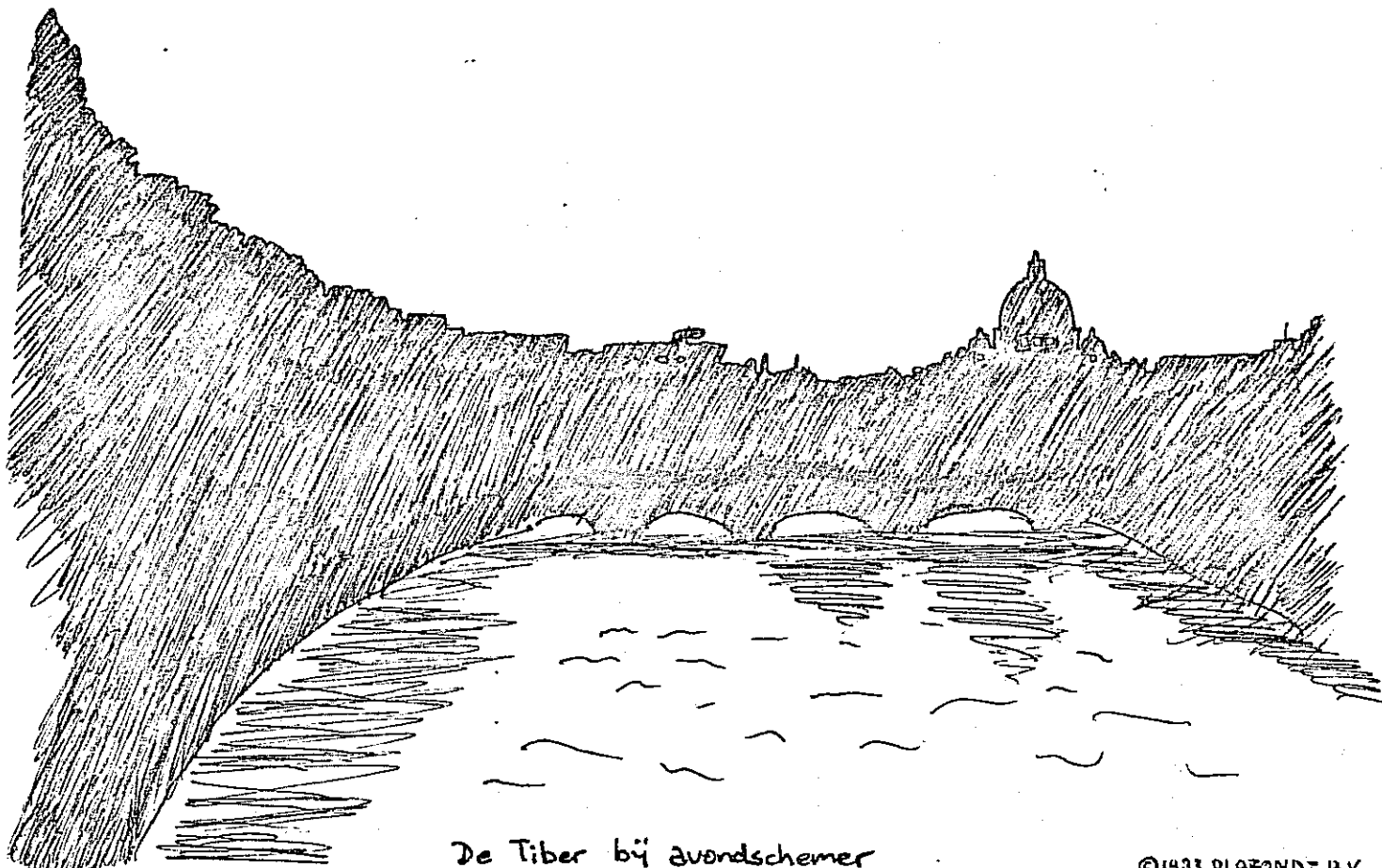
Tussen de middag atēn we in het klooster, daarna ging de wandeling verder, ditmaal langs de Tiber.

's Avonds begonnen de taalmoeilijkheden pas goed. Met een man of zes gingen we er op uit om een paar pizza's te halen. Dit bleek echter niet zo eenvoudig. Voordat men in de pizzeria begreep wat we nu eigenlijk wilden (de pizza's mee nemen naar het klooster om ze daar op te eten), waren we heel wat zweet en zelfs een pantomimespel van Marcel verder. De meeste Italianen verstaan geen Engels, laat staan dat ze het spreken. Het is dus wel heel slim om wat Italiaans te kennen.

Een paar keer hebben we met z'n allen in een restaurantje bij de Trevifontein gegeten. Een ober daar was fan van Milaan, dat een week later tegen de F.C. Groningen moest spelen. De ober trachtte heel listig tactische informatie en de opstelling van de voetbal kenners onder ons los te peuten (hetgeen natuurlijk lukte m.b.v. steekpenningen). Na het avondeten mochten we doen wat we wilden als we maar om 11 uur terug waren, hoewel sommige dames meenden er half 12 van te moeten maken.

's Avonds waren we vaak te vinden op Piazza Navona of bij de Trevifontein

De Tiber bij avondschemer

©1933 PLAFONDT B.V.

Dat was altijd heel gezellig, maar aan alles komt een eind, zodat we om 5 voor elf terugslenterden naar het klooster om daar meteen in slaap te vallen, vermoeid door het drukke programma en het hoge looptempo.

Ook de verjaardag van Hans de Greeve werd in het klooster gevierd. We hadden met z'n allen een inzameling gehouden en vervolgens stuurden we Fanny Struyk en Jan Hoving er op uit om een passend cadeau te kopen. 's Avonds werd het cadeau met een toespraak van Jan Hoving aangeboden. De rest van de avond brachten we door in gepaste dronkenschap.

PROGRAMMA ROME-REIS (7-16 Oktober 1983)

- ZATERDAG mo - Inleidende wandeling: S. Andrea delle Velle, Pantheon, S. Ignazio, Piazza Navona, Campo dei Fiori.
 mi - Inleidende wandeling: Largo Argentina, Gésukerk, Piazza Venezia, Piazza Colona, de Spaanse trap, Via dei Condotti, Neusoleum van Augustus, Ara Pacis, langs de Tiber richting Engelenburcht.
 av - Capitool en Travifontein (f.)
- ZONDAG mo - Capitool, Carcer Mamertinus, Forum Romanum (ov. de Palatijn), Boog van Constantijn, Colonneum, Sa. Cosmas en Damianus (f.).
 mi - Vaticaan, S. Peterkerk, S. Pieter, Campanario Teutonico (f.).
- MAANDAG mo - S. Maria in Aracoeli (Bambino), keizerfora, Zuil van Trajanus, S. Pietro in Vincoli (Mozes van Michaelangelo), S. Clemente.
 mi - olifantje van Bernini, Piazza Barberini met Tritonfontein, Catacomben der Cepucijnen, Via Sistina, merkwaardig huis in de Via Gregoriana, Spaanse trap, museum Keats (f.).
- DINSDAG mo - Thermen van Diocletianus (S. Maria degli Angeli en museum), Paulus buiten de Muren.
 mi - (bij goed weer) Ostia.
- WOENSDAG mo - Vaticaanse musea.
 mi - VRIJ
- DONDERDAG mo - Campo dei Fiori, Piazza Farnese, Palazzo Spada, Theater van Marcellus, Forum Boarium, Thermen van Caracalla.
 mi - Catacomben van Priscilla, S. Costanza.
- VRIJDAG mo - VRIJ (geheel of gedeeltelijk); indien gewenst, klein facultatief programma, zie zaterdag mo.
 mi - TIVOLI; Villa van Maurianus en Villa d'Este.
- ZATERDAG mo - nader vast te stellen (f.); zaken die zijn blijven liggen, al of niet in combinatie met Murceli Trajani, Galleria Borghese, S. Sabina, S. Maria Maggiore, S. Prassede, de Engelenburcht, E.U.R. (Museo della Civiltà Romana), (S. Maria in Trastevere).

Zaterdag 15 oktober betekende het eind van ons verblijf in Rome. Om half 5 's middags verlieten we de Italiaanse hoofdstad waar we zo'n gezellige week hadden gehad.

Filip i.s.m. Plafondt b.v.

UITSLAG ROME TOP VIJF.

In de trein terug kwamen we tot de volgende vijf toppers+

- San Clemente
- Forum Romanum
- Sint Pieter
- Ostia
- Tivoli.

Nooit missen dus, als je in de buurt bent.

NOGMAALS NOGMAALS

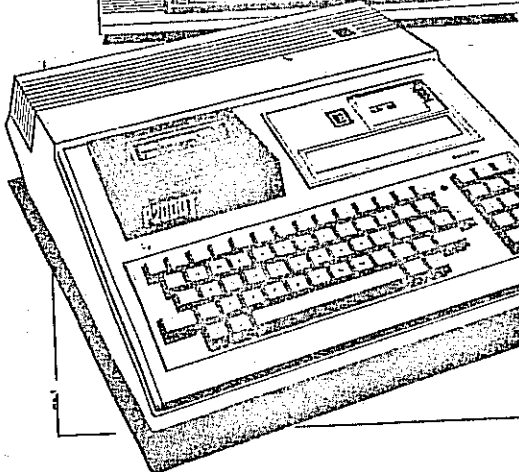
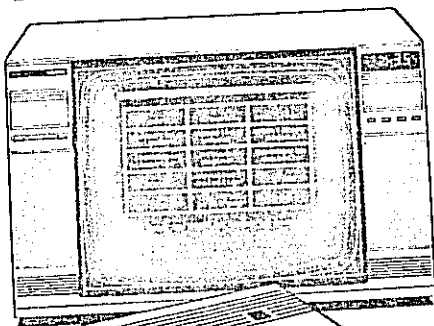
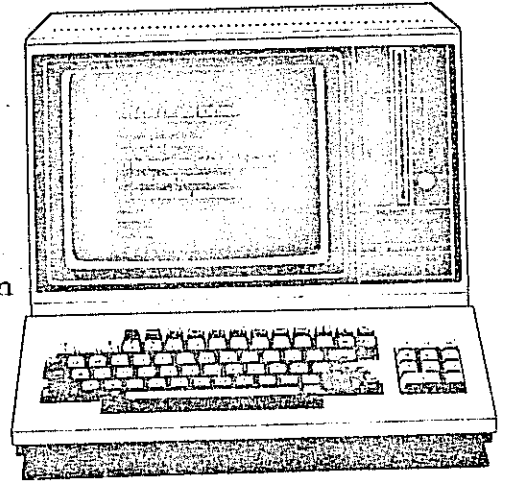
COMPUTERS OP HET PIUS X (?)

De mens is van nature zeer lui en alles wat hem het leven gemakkelijk maakt, gebruikt hij maar wat graag. Om die reden is het wiel uitgevonden en nog later de machine. Thans staan wij aan de vooravond van de volgende stap, de invoering van de computer.

Dat al deze uitvindingen ook grote maatschappelijke verschuivingen ten gevolge hadden zal ook iedereen duidelijk zijn. Door de uitvinding van het wiel konden zware vrachten veel gemakkelijker vervoerd worden. Er waren minder mensen voor nodig. Ook de uitvinding van de machine maakte veel mensenhanden overbodig. En wij zijn het er allemaal over eens, dat tegenwoordig veel mensen hun baan kwijt raken doordat hun werk door robots of computers wordt overgenomen.

Met name het werkeloos worden t.g.v. het invoeren van computers doet vele mensen afwijzend staan tegenover deze apparaten. Voeg daarbij nog de angst voor het verlies van de privacy en men heeft de twee belangrijkste punten om computers af te wijzen.

Desondanks zal dit hulpmiddel zijn opmars voortzetten, want het is zo'n enorm handig apparaat. Het kan alles veel sneller dan de mens, het kan alles veel nauwkeuriger dan de mens en het kost veel minder dan menselijk werk. Voeg daarbij het gegeven, dat de mens toch eigenlijk liever lui is dan dat hij zich uitslooft en het zal iedereen duidelijk zijn, dat het slechts een kwestie van tijd is en dan staat er ook bij ons thuis een computer. Voor het onderwijs betekent dat, dat men zich daar ook op het fenomeen computer zal moeten storten.

Welnu, om die reden is er enige tijd geleden op onze school een werkgroep opgericht, die bekijkt wat, waar, waarmee, en door wie zal gaan gebeuren en wat het allerbekijkste is: welke financiële middelen kunnen hiervoor vrijgemaakt worden.

Problemen?

Problemen zijn er legio. In de eerste plaats is er in de wet nog niets geregeld over het computeronderwijs. Verwacht wordt, dat een uitspraak van het Ministerie von Onderwijs nog één à twee jaar op zich laat wachten.

Welke mensen moeten dat onderwijs gaan geven? Waaruit moet dat onderwijs bestaan? Gezien de grote investeringen die er mee gemoeid zijn rijst de vraag: 'waar begin je?' en natuurlijk wanneer moet je dit 'vak' geven, want in het bestaande rooster is er nog geen ruimte voor.

In ieder geval zal men zich een mening moeten vormen over:

1. leren OVER computers: welke effecten hebben computers op onze maatschappij; waarvoor kunnen wij ze gebruiken.
2. leren VAN computers; naast het leren van de leraar.
3. leren MEET computers; daarbij zal men iets moeten weten over het functioneren van de computer, het programmeren van computers en het oplossen van problemen moet men leren.

Een ding moet men zich in elk geval goed realiseren: een computer is veel meer, dan een apparaat waarmee je leuke spelletjes kunt

j.meys

Romekoorts.

Zo vlug als ik kan stap ik door en probeer de achterste leerling van onze groep niet uit het oog te verliezen. De koplopers onder aanvoering van Hans de Greeve kan ik allang niet meer zien tussen de mensenmassa voor me uit; Mijn taak is eigenlijk kuddedrijver: ik moet er voor zorgen dat de groep bij elkaar blijft en hol daartoe achteraan, maar mijn oude benen kunnen het tempo nauwelijks bijhouden. Telkens als ik een gaatje zie, glip ik er snel door; langs het trottoir raast het stinkende verkeer. Even later zie ik Fanny's bermuda's schemeren en laat mijn tempo zakken.

De achterhoede staat hulpeloos aan de rand van de verkeersstroom. Ik haal heel diep adem, strek mijn linkerarm naar voren, mijn rechter naar achteren, laat de vleugels van Vrouwe Victoria uit mijn schouderbladen groeien en stort me in het verkeer met de verbeterde blik van de David van Michelangelo. Het groepje volgt blindelings.

Om ons heen heeft zich een onzichtbaar magisch krachtveld gevormd dat het verkeer op een afstand houdt. Ik concentreer me zo diep mogelijk op mijn metamorfose, want als ik verval in de pose van de stervende Galliër, worden we gegrepen.

Aan de overkant val ik terug in de staart van de groep. . . Onze draf wordt vertraagd door een grote fontein. Beeldschone naakte vrouwen baden zich wellustig in de zon en het flonkerende water.

Even later staan we in de enorme ruimte van een van de zalen van de termen van Diocletianus, waarin Michelangelo een kerk heeft gebouwd. Hans wijst ons de highlights en dan dwalen we rond, speurend naar nieuwe schoonheden en rijkdommen.

Het termenmuseum. We krijgen van Hans een kwartier, het wordt gelukkig anderhalf uur van naar hartelust grasduinen.

Een soort goudgraverskoorts heeft zich van ons meester gemaakt, we willen alles zien: alle tempels, kerken, mozaïeken, fontein, boetiekjes, marktpleintjes, leuke Italianen, alle prentbriefkaarten kopen, alle pizzeria's keuren. Tempo dus, want we hebben maar een paar dagen. En dan moet alles nog op de foto ook!

We krijgen even een pauze. Hier bespreekt een groepje fotografen onder welke lichtval die fontein het beste genomen kan worden, daar een clubje meisjes waar je dat mooie platenboek over Rome met een Nederlandse tekst zou kunnen krijgen; sommigen stellen hun avondmenu vast samen: Hans rekent voor hoe weinig lire's een vorstelijke maaltijd hoeft te kosten, duikt een boekwinkel in en uit, becommentarieert de net geziene beelden: "Dat is meesterlijk! Klasse!" Fanny troost een deelnemer die een museum zal moeten laten schieten en ik waarschuw twee ondernemende leerlingen voor boze Romeinse mannen, onrustig kijken ze over mijn schouders.

Op mijn vrije middag besluit ik een paar dingen te gaan zien die niet op het programma staan: het gouden huis van Nero, de abdij van de SS. Quattro Coronati, de mozaïeken van de Santa Maria Maggiore. Vijftien man en vrouw sluiten zich spontaan bij me aan. Maar ik deug niet als koploper, want ik kan voortdurend de weg niet vinden. Gelukkig is

daar Gina, die me onverbiddelijk op de ingewikkelde onleesbare plattegrond van Rome de plaats aanwijst waar we ons bevinden, ergens anders dus, en welke weg we moeten inslaan. Als het huis van Nero in restauratie blijkt, een kwaal waaraan veel Romeinse oudheden al jaren lijden, haakt een club ongeduldige lieden af.

Hardnekkig blijft de rest me volgen, want ze willen wel eens die kloosterkerk zien, die gebouwd is als een vesting tegen de Noormannen. We vinden hem, maar ik zie geen kans de ingang te vinden. Ook voorbijgangers die ik aanspreek weten van geen kerk of klooster. Gelukkig hebben we Gina en Moniek.

Zo staan we even later in de kleine intieme Sylvesterkapel van de Quattro Coronati. Eén van de twintig Nederlandse scholen die toevallig op dat moment ook in Rome rondtrekken, is ons voor geweest. De rector legt zijn gymnasiumklasje uit, welke symboolwaarde de voorstellingen van de heiligen voor de middeleeuwer hebben gehad. Geboeid luisteren we naar zijn infantiele wijze van doceren. Dat er in Nederland nog jongeren verkeren die zich aldus laten toespreken. Het zijn lieve leerlingen. De mijne kijken me gegeneerd aan.

Als ze weg zijn bekijken we de zaak op onze manier. Een stripverhaal van de bekering van de keizer Constantijn door de H.Sylvester. Fresco's in prachtige zachte tinten, heel naïef in ruimtelijke voorstelling, maar heel mooi van compositie en direct van expressie.

Terwijl ze aandachtig kijkend rondlopen, vergelijk ik Hans' aanpak met die van de andere Nederlands groepen. Ik noem dat maar de Duitse aanpak: verveelde of afgematte leerlingen worden door een onverwoestbaar gelovende leraar meegezeuld van oudheid naar oudheid; hij wijst hun aan wat ze moeten zien en mooi vinden.

Hans geeft een korte flietsende uitleg en een paar tips en stuurt de mensen op pad: zelf zien, zelf ontdekken, dat elkaar vertellen: moet je hier eens zien, wat betekent dat! Het animeert enorm.

Ik vraag aan een van de mijnen die heel veel opmerkt: "Kunsthistorie is zeker een hobby van je". Antwoord: "Nee, hoor, maar hier krijg je er wel de smaak van te pakken". Zo is het. Anderen blijken tot hun eigen verrassing gefascineerd te raken van mozaïeken, niet alleen in de grote absiskoepels, maar ook bij het cosmatenwerk van de zuiltjes en de preekstoelen van de S.Maria in Atracoeli. Vandaar dat ze met me meetrekken naar de imponerende mozaïeken van de Santa Maria Maggiore en de lieflijke van de S.Prassede.

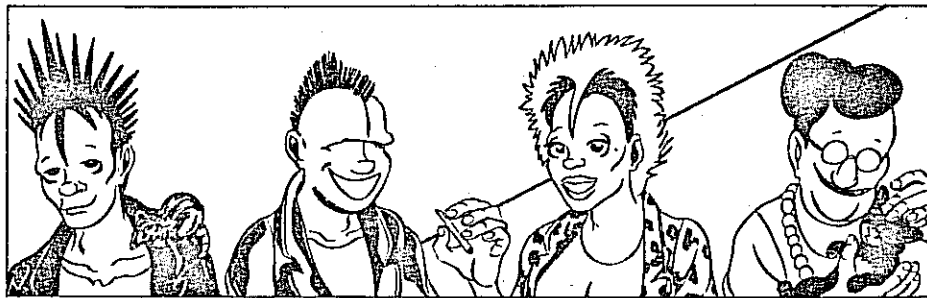
En zo gaat het voort, acht dagen lang, in een ritme van draven en verpozen, tot we verzadigd in de trein zitten. In Nederland zakt de koorts, en als ik in de Kerstvakantie met een paar enthousiastelingen Amsterdamse kerken afsjouw, dringt het tot me door, hoezeer we in Rome andere mensen waren, aangestoken door Hans en Fanny's enthousiasme, het Romeinse driftige levenstempo, en hoe we hier onder zwaarder luchten terugglieden in onze Hollandse bezonkenheid; we reageren op onze voorvaderlijke kunst ingetogener, afstandelijker en skeptischer: we zijn "genezen". Maar ik weet, dat als we straks weer in de stralende zon van de Piazza Navona staan, de heftige gebaren van de beelden rondom ons zullen opzweven tot nieuwe ontdekkings- tochten in dit El Dorado.

Diva Roma, a rivederci!

Jan Hoving.

naïef en informatief

HET LAATSTE BERICHT

Ik ben de ene mus die niet op vliegt als de mensen in hun handen klappen.

Ik ben iemand die op straat voor zich uit zwijgt.

Ik ben de kortste persoon op een plein vol paraplu's.

Kortom,

Ik ben de nagedachtenis van tante Jul.

En wat mijn image betreft, U hebt toch ook niets tegen kort haar als 't maar goed verzorgd is?

Er valt weer veel te melden. Zo zijn er al provo's - van-toen leraren onder ons die op de kamer van hun zoon gaan zoeken als ze hun stropdas kwijt zijn, en leraressen die hun tweedpakje aan leerlingen verhuren. 't Geeft te denken. Ook wat die leerlingen betreft.

Overigens, als jullie nog enige illusie over de resterende 'jonge' leraren hebben, bedenk dan dat leraren die zich organiseren in een 'genootschap', het aan zo'n woord verplicht zijn om behoudend te doen. Het zijn er nogal wat.

Aan mijn image en ter ere van ons aller tante Jul moet 't me nog van m'n hart dat er nog veel te weinig aandacht is voor geëmancipeerd onderwijs. Dat tante Jul daar een voorstandster van was, getuigen haar voorlaatste bladzijden in haar dagboek, waarin ze zelfs een engelse vertaling voor geëmancipeerde vrouw heeft bedacht: "the food and dirt manager". Ik zal er op toezien dat meer van deze nieuwe woorden in het engelse pakket worden opgenomen.

Oproep werkkelder:

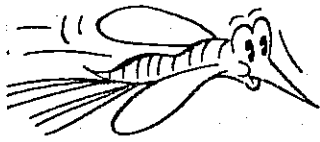
Wie heeft nog een klein broodoventje die nog wél goed is maar toch niet meer gebruikt wordt?

Wij hebben plannen om met de leerlingen tijdens de werkkelderuren broodfiguren te gaan bakken.

Als we je oventje mogen gebruiken, kom dat dan even in de werkkelder zeggen.

Tussen 13.00 en 13.30 uur.

HÉ, DIE BARBECUE
RUIKT LEKKER ZEG.

Zomerkamp in Lochem !

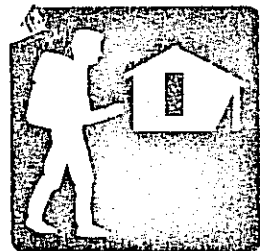

Aan het eind van elk schooljaar is er een zomerkamp voor de brugklassers die daar zin in hebben. Vorig jaar was dat in Lochem en ben ik ook mee geweest. De hele groep werd in tweeën gesplitst : la en lb bij elkaar en lc en ld bij elkaar. De eerste groep zat in een kring van kleine huisjes die er van buiten uitzagen als een soort blokhutjes. De tweede groep zat in een omgebouwde boerderij. Beneden waren de slaappleaatsen van de jongens en een aantal leden van de leiding (appart hoor) de keuken en de eetruimte. Boven de slaappleaatsen van de meiden en weer een aantal leden van de leiding. Sanitair en een hok om de grootste keettrappers appart te leggen ontbraken niet.

Een overbekend punt in ieder kampprogramma is natuurlijk het keten. Dat viel bij ons dus voor een groot deel in het water omdat de leiding tot ongeveer drie uur op onze neus zat en om vijf weer paraat was om ons tot ongeveer half acht stil te houden (lekker weekje moeten ze gehad hebben) en daarna degenen die nog sliepen hardvochtig plotseling wakker te schudden. Door al die oppassers konden wij dus nauwelijks iets uit halen ondanks een prachtige nieuwe brandtrap die uitkwam op een deur aan de andere kant van onze kamer. Toch hebben we een aantal keren kans gezien (tussen drie en vijf uur) naar buiten te komen om onze afspraak met de jongens na te komen. Die slaapkoppen sliepen nog en schenen geen zin te hebben tot zover wakker te worden om het raam open te doen en ons binnen te laten. Opeens viel het ons op dat er , een eindje verderop, iemand in het gras lag te slapen. We kwamen er achter dat het een van leden van de leiding was, namelijk R.B. die omgedoopt was tot Sandokan door ons omdat hij er toch wel een aardige haarlengte op na hield en met zijn snor en baard toch wel wat op het roversfiguur leek. Als de donder maakten we dat we weer in ons bed kwamen.

Een minder gevaarlijke manier van contact zoeken/houden was de verwarmingsbuis. Deze liep in een hoek door de vloer en de vloer daaromheen sloot niet helemaal om de buis heen. Door je in de gekste bochten te wringen kon je boven bij de buis komen en zo contact houden met de (on)gelukkige die er precies onder bovenop een stapelbed lag. Y. , een klasgenootje, tikte altijd eerst met haar ringetje op de buis om de aandacht te trekken van de jongens en sprak dan de tijd af wanneer we zouden komen. Vervolgens werden de horloges ingesteld en draaide iedereen zich tevreden op zijn/haar zij en sliep in. De volgende morgen werd er om het hardst geroepen dat diegene wel wakker was geweest maar dat iedereen toch sliep.

Een keer zijn we naar het zwembad van een buurdorp geweest. Ik heb het daar in ieder geval ontzettend naar mijn zin gehad, er werden onderling (vrijwillig) wedstrijdjes gehouden, er werd gevochten endergelijke. Een van de leden van de leiding, A.B. , daagde me uit voor een baantje vrije slag. Hij had gedacht me ruim te kunnen inmaken met een voorsprong van drie - kwart baan. Dat ging dus niet door want ik verloor dan wel maar was wel het de hele eind ter hoogte van zijn voeten gebleven. Dat scheen meneer dus niet te kunnen hebben en wou het nog eens overdoen. Dit keer zwom meneer niet maar rende naar de overkant en sprong daar in het water om vervolgens verbaasd op te merken: " Goh, ben je er nu pas ? ". Toen had ik dus wel in de gaten dat meneer's gezicht helemaal niet nat was. Daar had U even aan moeten denken meneer A. B. !

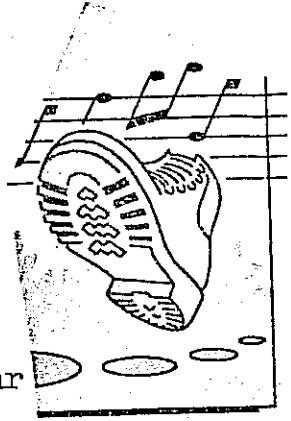

De laatste avond zijn met de boot de IJssel op geweest. Binnen in de passagiersruimte werd er gedanst/gehost door leiding en leerlingen. Je kon ook naar boven, naar de stuurhut, om te vragen en te praten aan/met degene achter het roer (sorry, zijn rang ben ik vergeten).

Ikzelf vond het, alles bij elkaar, hardstikke geinig.

M.v.O.

P.S. Aan ruzie's hebben we geen tekort gehad in onze klas maar daar zullen we je/U niet mee vervelen.

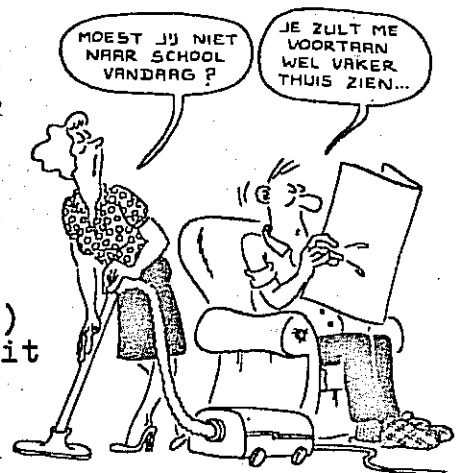
MAATSCHAPPIJLEER

WAT IS MAATSCHAPPIJLEER? (visie van een docent)

1. Iedere les uit een boekje werken, b.v. over gezin, emancipatie, abortus, trouwen. Meer niet en allen maar antwoorden opschrijven.
2. Klakkeloos uit het boek overschrijven, zonder je eigen mening te zeggen.
3. Leerlingen moeten zelf hun eigen materiaal verzorgen, b.v. zelf een televisie programma opnemen op video.
4. Zelf beginnen met discussiëren en hiervoor zelf een onderwerp bedenken.
5. Voor een proefwerk de antwoorden zonder vragen uit je hoofd leren

WAT IS MAATSCHAPPIJLEER? (visie van "de leerling")

1. De docent zoekt zelf een onderwerp, b.v. uit de krant of van de t.v. Een onderwerp dat actueel is.
2. Probeert ons duidelijk te maken hoe de maatschappij in elkaar zit en praat over dingen die belangrijk zijn voor later b.v. sollicitaties, hoe en wat bij het arbeidsbureau
3. Docent neemt gewoon af en toe wat programma's van de t.v. op
4. Docent neemt het initiatief om te discussiëren.

Leerlingen kunnen de videofilm ook zelf bekijken...

Een stel leerlingen uit 4k

P.S. We zouden hier graag nog eens met de docent over praten

Radio

Radio

RADIO STUDIO AKTION RADIO STUDIO AKTION RADIO STUDIO AKTION RADIO

+ Wanneer hebben jullie dit radiostation opgericht?

- In de winter van 1978.

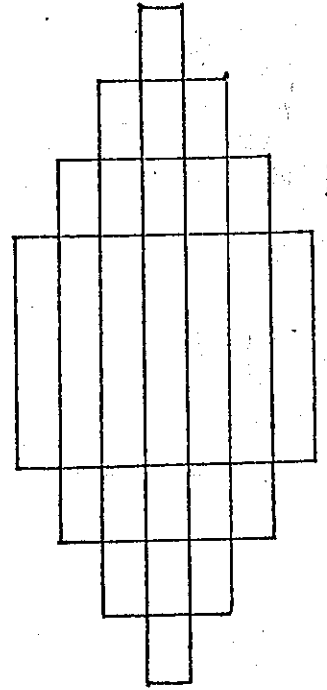
+ Uit hoeveel personen bestaat jullie team?

- 22.

+ Wat zijn hun namen en hoe oud zijn ze?

- Diana van der Linden,
Clara van Beek,
Daniëlle Bakker,
Diana de Leeuw,
Vera de Draaijer,
Gina Hendriks,
Marcel de Wit,
Leroy Cooper,
Ton v/d Meer,
Lennis van Dam,
Silvia de Leeuw

Brian Johnson Brown,
Choukri,
Ed van Dam,
Marcel van Laan,
Jeepe de Draaijer,
Mark van Inkel,
Frank Veenstra,
Ruud van Zomeren,
Amarillio de Plauer,
Ton Hendriks.

+ Kost het jullie veel van je vrije tijd?

- Ja, ontzettend veel.

+ Wat draaien jullie voor soort muziek?

- Disco, reggae, funk, soul.

+ Wanneer draaien jullie?

- Iedere dag.

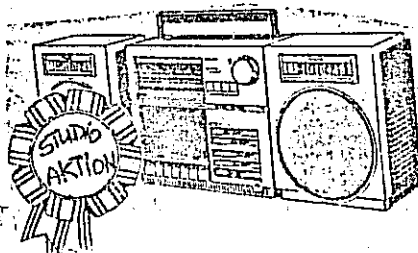
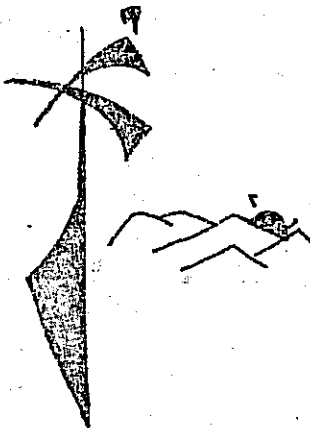
+ Kun je lid worden van dit radiostation?

- Nee, maar binnenkort wel.

+ Luisteren jullie ook wel eens naar Hilversum 3?

- Af en toe naar de Soul-show.

RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION
RADIO STUDIO AKTION

+ Waar halen jullie je apparatuur?

- Die wordt speciaal geïmporteerd.

+ Hebben jullie een promotie-team?

- Ja, alle meisjes.

+ Hoe vaak kopen jullie platen en waar?

- 1 keer per week bij Attalos Import Records.

+ Wie heeft dit radiostation opgericht?

- Ton Hendriks, samen met neven.

+ Krijgen jullie vaak brieven?

- Af en toe.

+ Kunnen jullie het draaien combineren met je werk of school?

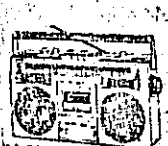
- Moeilijk.

+ Krijgen jullie vaak verzoekjes om mee uit te gaan?

- Ja.

+ Krijgen jullie veel reacties van mensen in jullie omgeving?

- Ja, veel.

Radio

Radio

B
O
L
W
E
R
K

83
84
NR: 2